

взаимоотношения между фолклор и история, закономерностите в развитието на фолклора като художествена система и принципите на осмисляне на историческите факти и събития във фолклорната история. Това би предотвратило неаргументираното и понякога наивно пряко и директно съотнасяне с историческите факти, конкретни пространства, време и т.н.

В хайдушката фолклорна история всеки хайдушки водач усвоява с дружината си пространството и го превръща в свое, хайдушко, като наследява предходниците си, но паралелно с това има свое присъствие в хайдушката "география".

Особено силно и категорично е присъствието на Панайот Хитов. Едва ли е необходимо да се изтъкват причините за това. И във фолклорната история Панайот Хитов е войводата, около който гравитират много от образите на хайдути и хайдушки водачи. Неговият образ е основен маркер в хайдушката фолклорна история.

Най-важният, организиращ елемент в хайдушкото пространство е хайдушкото сборище. То е центърът - към него "пътува" героят, напускайки дома си, за да стане хайдутин, там се избира войвода и байрактар чрез специални надпревари, там се кълнат хайдутите, от там започва хайдушкият им живот. Хайдушкото сборище е винаги ГОРЕ на билото на планината, мотивирано не само в географски, но и в ценностен аспект. Често то е без конкретно наименование: "Там горе на хайдушката поляна". Самото сборище представлява топос. Паралелно с това, в контекста на проекцията на хайдушкото пространство върху реалното, хайдушкото сборище нерядко е обвързано с конкретен топоним.

Едно от най-често споменаваните наименования за хайдушко сборище и в песните, и в преданията е Агликина поляна. Логиката на фолклорно съзнание изисква задължително присъствие на П. Хитов там като водач на хайдутите. В песенен текст от Сливен е ситуиран именно актът на събирането и "ставането" на неговата дружина "на връх на Стара планина, на Агликина поляна". Белег за това е хайдушката трапеза, както и въздържането на войводата от ядене и пиене, предполагащо обредност, в която се разполага и семантиката на трапезата, цикъл от ритуали за посвещение.⁵ Макар че формалната причина за тъгата на героя по дома е мотивирана чрез "алмазеното перо" на "англичанската царица", придобито чрез обир на хазна - друг организиращ маркер в хайдушкото пространство и хайдушката "география" на П. Хитов. Без да се пренебрегва вероятността реален факт да е "вписан" в основния мотив на хайдушкия фолклор "обир на хазна".

Другото хайдушко сборище в Сливенската планина, където задължително трябва според фолклорната история да бъде всеки, който става хайдутин, е Кушбунар - топоним с много важна роля в организацията не само на хайдушкото пространство, но и на цялото пространство на Сливенската планина.⁶ Тук като че ли по най-категоричен начин се утвърждава топосът хайдушко сборище. Знае се като "Кушбунарските канари", откъдето войводата призовава хайдутите да се съберат.

Важен маркер в хайдушката "география" на П. Хитов е Керемидената къшла в Сливенската планина. Според песни и предания тя е своеобразно начало в хайдушкия му живот. Там той извършва първите си подвизи като козар срещу нахални